

CONSILIUL JUDEȚEAN ILFOV
Centrul Județean pentru Conservarea și
Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN
ILFOV

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Elevi din Ilfov
pentru
Patrimoniul Cultural
2019
Caiet de proiect.

Organizația Națiunilor
Unite pentru Educație,
Știință și Cultură

Comisia Națională
a României
pentru UNESCO

CONSILIUL JUDEȚEAN ILFOV
Centrul Județean pentru Conservarea și
Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov

ȘCOALA DE LA PISCU

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN
ILFOV

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

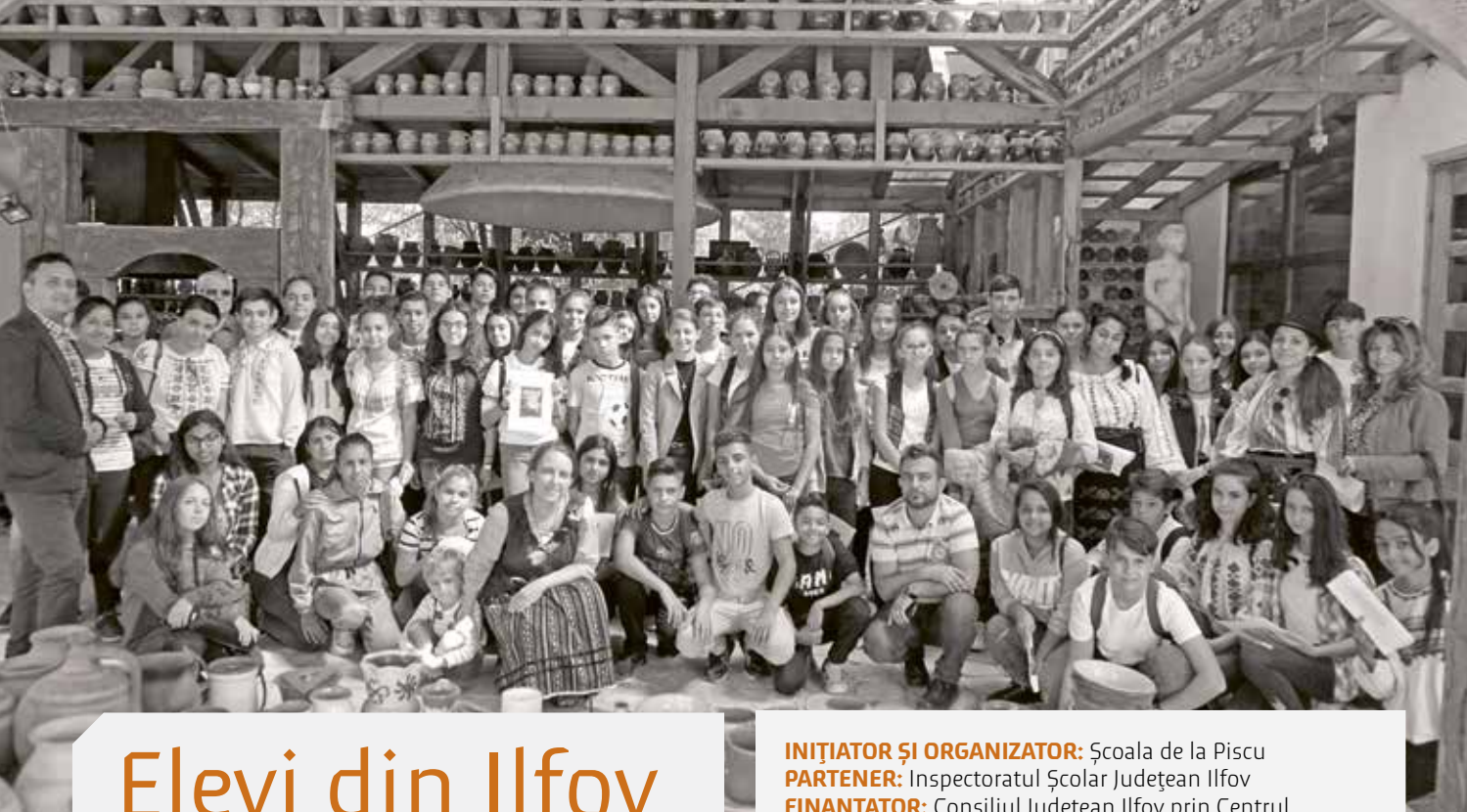
Elevi din Ilfov pentru Patrimoniul Cultural 2019

Caiet de proiect

1. ARGUMENT-----3
2. ZIUA PATRIMONIULUI ÎN 16 ȘCOLI ILFOVENE-----4
3. O VARĂ ACTIVĂ PENTRU PATRIMONIUL CULTURAL-----12
4. CONCURS DE CUNOȘTINȚE, GÂNDIRE ȘI IMPLICARE
PENTRU PATRIMONIUL CULTURAL -----22
5. O EXCURSIE DE DOCUMENTARE-----30
6. GÂNDURI DESPRE PROIECT-----36

Școala Agatoniu
2019

Elevi din Ilfov pentru Patrimoniul Cultural 2019

INIȚIATOR ȘI ORGANIZATOR: Școala de la Piscu
PARTENER: Inspectoratul Școlar Județean Ilfov
FINANȚATOR: Consiliul Județean Ilfov prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov
PATRONAJ: Proiect realizat sub patronajul Comisiei Naționale a României pentru UNESCO
DESFĂȘURARE: martie - noiembrie 2019
BENEFICIARI: 16 școli din zona rurală a județului Ilfov, aprox. 1500 de elevi și 20 de profesori.
S-AU REALIZAT: 16 seminarii despre patrimoniul cultural, 50 de ateliere de meșteșug, un concurs despre patrimoniul cultural, o excursie de documentare, 1700 de broșuri *Patrimoniul UNESCO din România* și 200 de manuale *Patrimoniul Cultural Județul Ilfov*, 500 Caiete de proiect *Elevi din Ilfov pentru Patrimoniul Cultural*, ajunse la elevi, profesori și parteneri culturali.

ARGUMENT

Patrimoniul Cultural este urma cea mai frumoasă a istoriei care ne leagă de înaintașii noștri. Este acel dat pe care îl moștenim și pe care este bine să îl cunoaștem așa cum ne cunoaștem familia și strămoșii. Moștenirea culturală are valoare identitară pentru fiecare dintre noi, pentru neam și pentru contextul civilizației din frontierele României. Este un dat care nu se poate schimba după nici un model cultural al prezentului. A cunoaște moștenirea culturală ne ajută să ne conectăm cu rădăcinile noastre spirituale. În secolele tehnologiei, schimbările sunt mari și foarte rapide, dar a pierde legătura cu trecutul este la fel cu a tăia o ramură din trupul unui arbore.

Există, pe de-o parte, patrimoniul cultural național, acela care ne descrie ca identitate de civilizație, iar pe de alta, patrimoniul cultural local, cel de lângă casă, cel apropiat de viața noastră de zi cu zi. Proiectul *Elevi din Ilfov pentru Patrimoniul Cultural 2019*, a propus o conectare la ambele categorii, în încercarea de a veni în întâmpinarea elevilor dornici să cunoască, în acest fel practic, istoria. Din păcate, atenția acordată de curriculumul național subiectului *patrimoniul cultural* este destul de redusă. În fapt, acest subiect ar fi exact ceea ce se cere de la profesori în ultima perioadă: abordare integrată și conexiuni multi și interdisciplinare. Toate legate de cultura națională, aceea pe care elevii ar trebui s-o dobândească temeinic în școla generală și s-o aprofundeze cu noi perspective în anii de liceu.

1

Proiectul nostru a propus o *Zi a patrimoniului cultural* în școli din zona rurală a județului Ilfov. În fiecare dintre cele 16 școli participante la proiect a avut loc un seminar cu proiecție de imagine despre Patrimoniul UNESCO din România și ateliere de meșteșug – olărit, linogravură și fierărie. În cea de-a doua etapă a proiectului câte o echipă de 10 elevi din fiecare școală a aprofundat materiale despre patrimoniul UNESCO din România și despre patrimoniul județului Ilfov și a fost implicată într-un demers de cercetare a patrimoniului local: vizite la monumente, interviuri cu bătrânii satului și altele. 13 din cele 16 echipe s-au întâlnit la sfârșitul lunii septembrie la Școala de la Piscu pentru un concurs de cunoștințe, gândire și implicare pentru patrimoniul cultural. Pe lângă lucrarea de concurs a fost evaluată și munca de cercetare a elevilor, de peste vară. Echipele clasate pe primele 3 locuri au participat la o excursie de documentare în zona Horezu. Proiectul s-a încheiat cu o întâlnire festivă a echipelor participante la etapele finale, desfășurată la Buftea, în preziua Zilei Patrimoniului Mondial UNESCO.

Ziua Patrimoniului Cultural în 16 școli ilfovene

Prima etapă a proiectului nostru s-a desfășurat în lunile aprilie, mai și iunie, în școli din sate ilfovene. Acțiunea s-a adresat elevilor de gimnaziu, în fiecare școală participând la activitățile noastre între 60-120 copii. Seminarul despre patrimoniul UNESCO din România a fost urmărit doar de o parte dintre elevii implicați în acțiune (între 1 și 3 clase, în funcție de spațiu disponibil în fiecare școală). Am povestit și proiectat despre patrimoniul cultural, în săli de sport ori de festivități, în laboratoare de științe sau în sălile obișnuite de clasă. Atelierele au avut loc de obicei în curtea școlii sau în sălile de sport.

ȘCOALA	PROFESOR COORDONATOR
Moara Vlăsiei – Școala Gimnazială nr.1	Ștefan Uțoi – profesor de istorie
Buftea - Școala Gimnazială nr.1	Mihnea Badea – profesor de educație plastică
Pantelimon – Școala Gimnazială nr.1	Cristina Șolalea – profesor de educație plastică
Afumati – Școala Gimnazială nr.1	Mădălina Sebe – profesor de limba și literatură română
Chitila – Școala Gimnazială Ion Vișoiu	Dragoș Ghinea – profesor de istorie
Jilava - Școala Gimnazială nr.2	Stan Stoica – profesor de istorie
Măgurele – Liceul Teoretic Horia Hulubei	Roxana Covergă – profesor de limba franceză
Voluntari – Școala Gimnazială nr.2	Iuliana Arsene - profesor de educație plastică
Dobroești - Școala Gimnazială nr.1	Florinela Cîmpeanu – profesor de limba și literatură română
Ciolpani – Școala Gimnazială nr. 1	Măriuca Alexandra Cîrstea profesor de limba și literatură română
Mogoșoaia – Școala Gimnazială nr.1	Sorina Diana Moisa – profesor de istorie
Gruuiu - Școala Gimnazială nr.1	Nora Georgiana Enache – profesor consilier școlar
Ciorogârla - Școala Gimnazială nr.1	Ștefan Florin Tatu - profesor de religie
Periș – Liceul Teoretic nr.1	Eugenia Oprea – profesor de limba și literatură română
Brănești – Școala Gimnazială nr.1	Tatiana Badea – profesor de limba franceză
Snagov – Liceul Teoretic Mihail Kogălniceanu	Georgeta Manolache - profesor de geografie

- ✓ SEMINAR DESPRE PATRIMONIUL UNESCO DIN ROMÂNIA
ȘI DESPRE PATRIMONIUL JUDEȚULUI ILFOV
- ✓ ATELIER DE OLĂRIT

Atelierul de olărit Olăritul este un meșteșug răspândit în toată țara. Chiar dacă puțini mai sunt aceia care mai folosesc astăzi în mod curent ceramică țărănească, a experimenta acest meșteșug prin lucrul la roata olarului este fără doar și poate o lecție utilă în bagajul de viață. A înțelege în mod practic etapa modelajului vaselor de lut înseamnă a crea o punte între copii și puținii meșteri olari care mai lucrează azi în România dar și spre nenumărații meșteri olari care au creat artefacte ceramice în toate timpurile și peste tot în lume. Nu există muzeu de istorie sau etnografie în care să nu avem martori ceramici ai civilizațiilor descrise de expunere. Prin urmare, a înțelege puțin din meșteșugul olăritului înseamnă a putea avea un dialog cultural cu orice artefact de ceramică, a începe să pricepi ceea ce vezi. Mai mult, pentru firile mai creative, descoperirea posibilităților extraordinare de expresie ale acestui material poate fi un început de drum.

Olar de la Piscu în anii 90 ai secolului al XX-lea (sus). Olarul Gheorghe Nicoi de la Piscu, îndrumând atelierul de olărit la Școala Gimnazială Nr.1 Afumați (jos)

- ✓ ATELIER DE LINOGRAVURĂ PE TEME DE PATRIMONIUL CULTURAL
- ✓ ATELIER DE FIERĂRIE
- ✓ BROȘURA PATRIMONIUL CULTURAL UNESCO DIN ROMÂNIA

Atelierul de fierărie Nici meșteșugul fierăriei n-a lipsit din satele și orașele noastre, chiar dacă astăzi, existența unui fierar într-o comunitate este un fapt ieșit din comun. Și acest atelier este o lecție practică, interdisciplinară – fizică, istorie, științele naturii, educație tehnologică, educație plastică. Dincolo de fascinația focului, cu puterea lui de a face maleabil un material proverbial de tare (tare ca fierul), avem și aici de a face cu o lecție menită să deschidă ochii și înțelegerea asupra unui lung șir de artefacte istorice dar și asupra nenumăratelor posibilități creative ale materiei.

Atelierul de fierărie condus de meșterul Constantin Rizoiu, la Școala Gimnazială Nr.1 Moara Vlăsiei (sus) și Școala Gimnazială Nr.1 Gruiu (jos)

Atelierul de linogravură. Cea mai simplă tehnică a gravurii, necesitând o dotare sumară, accesibilă aproape oricui, linogravura a fost tehnica în care destui artiști plastici și-au exprimat ideile și compozițiile. Tehnica în sine, oferă contextul unor discuții despre istoria tiparului, din vremea când fiecare literă era cioplită, în oglindă, în placa de lemn dur, care era apoi trecută prin presa mecanică. La atelierul de linogravură ne-am concentrat și asupra tehnicii dar și asupra temei de lucru. Elevii au avut de ales între multe imagini legate de patrimoniul cultural din România. Prin urmare, câștigul a fost dublu: aprofundarea unei imagini de patrimoniu, prin desen, și înțelegerea unei tehnici de lucru grafic, pornind de la care copiii ar putea realiza în continuare și alte lucrări.

Atelierul de linogravură la Școala Gimnazială Nr. 1 **Pantelimon.**

Participanții la seminarul și atelierul de patrimoniu cultural de la Școala Gimnazială Nr. 1 **Pantelimon.**

Echipele reprezentative a Școlii Gimnaziale nr. 1 **Afumați.**

Participanții la seminarul și atelierul de patrimoniu cultural de la Școala Gimnazială Nr. 1 **Moara Vlășiei.**

Școala Gimnazială Ion Vișoiu, **Chitila**

Școala Gimnazială Ion Vișoiu, **Chitila**

Școala Gimnazială nr.2, **Jilava**

Școala Gimnazială Ion Vișoiu, **Chitila**

Școala Gimnazială Ion Vișoiu, **Chitila**

Școala Gimnazială nr.2, **Jilava**

Școala Gimnazială Ion Vișoiu, **Chitila**

Școala Gimnazială nr.1, **Gruiu**

Școala Gimnazială nr.2, **Jilava**

Patrimoniul Cultural Județul Ilfov este prima carte școlară dedicată acestei teme. A fost creată în anul 2013 la Școala de la Piscu, iar în acest an a fost retipărită pentru a fi distribuită elevilor participanți la etapa a II-a a proiectului nostru.

Patrimoniul UNESCO din România Este un material educațional creat în anul 2015, reeditat și adăugit anual pentru a fi distribuit în școli și licee din toată țara. În anul 2019 a fost realizată cea de-a 6-a ediție dedicată elevilor ilfoveni și personalizată pe copertă cu o țesătură ilfoveană, element de patrimoniu UNESCO.

Liceul Teoretic Horia Hulubei, **Măgurele**

A dedica câteva ore activităților legate de patrimoniul cultural nu este ceva obișnuit în școlile noastre. Copiii însă au primit cu bucurie în special partea de ateliere. Și la seminar au participat, pe alocuri mai implicat și răbdător, pe alocuri mai cu dificultate. O primă familiarizare cu subiectul a fost însă parcursă de toți, seminarul fiind permanent însoțit de imagine proiectată, iar copiii primind la sfârșitul activității o broșură despre patrimoniul UNESCO din România.

3

O vară activă pentru patrimoniul cultural

Etapa a doua a proiectului s-a adresat echipelor reprezentative ale fiecăreia dintre cele 16 școli. Fiecare profesor coordonator a ales un grup de 10 elevi cu care să desfășoare o muncă de cercetare a patrimoniului local și de aprofundare a cunoștințelor enunțate la seminarul despre patrimoniul cultural. Acești 160 de elevi au primit pe lângă broșura *Patrimoniul UNESCO din România* și cartea *Patrimoniul cultural Județul Ilfov*, un manual care cuprinde 19 lecții, explicate pe înțeles și bogat ilustrate.

Mapa echipei:

În cursul vacanței de vară, fiecare echipă va alcătui o colecție de lucrări și materiale de cercetare dedicate patrimoniului cultural local: material și imaterial. Vor fi vizate: monumente istorice, case cu arhitectură tradițională, situri arheologice, elemente de patrimoniu imaterial - tradiții, obiceiuri, meșteșuguri, elemente specifice eventualelor naționalități conlocuitoare (bulgari, romi).

Exemplu: colindatul de Crăciun și uratul de Anul Nou, cum se desfășoară? Comparație între mărturiile ale bătrânilor din localitate (interviuri) și obiceiul așa cum se desfășoară astăzi, obiceiuri de nuntă, de înmormântare, alte obiceiuri ale satului trecute sau prezente.

Elevi din echipa Școlii Gimnaziale Nr. 2 Voluntari, împreună cu meșterul sculptor lemnar George Gavrilă

Scurt ghid de interviu cu bătrânii comunității:

Tehnologia ne ajută mult în acest demers; cu aproape orice telefon mobil se poate înregistra un interviu. Mergeți seara, pe răcoare, când oamenii au puțin răgaz după zi. Mergeți întâi și vă anunțați intenția, apoi pentru realizarea interviului; dacă doriți să programați mai eficient, găsiți duminică la biserică, de obicei, mai mulți bătrâni. Puteți ruga preotul să facă o mică introducere așa încât să recomande acțiunea voastră. Tratați cu maximă seriozitate interviul, altfel oamenii își vor pierde încrederea și nu vor mai colabora. În mod normal, întrebările voastre le fac mare plăcere, amintindu-le de copilărie și de tinerețe. Începeți interviul cu numele, prenumele, anul și locul de naștere al persoanei intervievate – puteți găsi informații interesante la generația 70-80-90 de ani.

Palatul Știrbey de la Buftea, acuarelă realizată de eleva Teodora Ghiorghită de la Școala Gimnazială Nr. 1 Buftea.

Întrebări recomandate: Cum era când erați Dvs.copiii? Cu ce se ocupau părinții, dar bunicii? Cum arăta casa voastră? Ce jocuri jucați în copilărie? Ați prins hora satului? Cum v-ați îmbrăcat când ați ieșit prima dată la horă? Cum era la colindat când erați copil? Dar la hramul satului? Legendele satului: Când și cum a apărut satul? De la ce vine numele? Întâmplări mai ieșite din comun povestite de părinți. Obiceiuri care se făceau doar în acest sat. Existau meșteșugari în sat? Câți și ce meșteșuguri făceau? Aveți covoare de perete? Dar cămăși cusute/ștergare/batiste de la mămica/bunica... ? Dar icoane rămase de la bunici? Dar oale vechi de lut? Dar fotografii vechi cu părinții/bunicii (dacă da, rugați să vi le arate să le fotografiați)Interviurile vor fi transcrise, cu consultarea profesorului coordonator.

Scoarțe pictate de elevi de la Școala Gimnazială Nr. 1 Buftea: (1) Ariana Anton, (2) Mara Cernea, (3) Teodora Ghiorghită.

Palatul Știrbey de la Buftea, pictat de Roxana Robu de la Școala Gimnazială Nr. 1 Buftea

Turnul de apă din Parcul Știrbey de la Buftea, pictat de elevul Alexandru Florea de la Școala Gimnazială Nr. 1 Buftea

În ce privește lucrările de artă plastică, recomandăm schițe după arhitectură/obiecte de patrimoniu, pictură, gravură (acolo unde există îndrumarea necesară), fotografie, dar și alte tehnici. Important este ca acest demers să pună copiii în dialog cu obiectivul/obiectul de patrimoniu, să le prilejuiască privirea atentă a acestuia și observarea elementelor caracteristice. Se pot lucra eșantioane de cusătură după cămăși cusute identificate în comunitate (pentru acest tip de lucrare nu vor fi acceptate decât lucrările inspirate de obiecte vechi). Acestea sunt doar câteva sugestii, suntem deschiși și altor idei atâta timp cât dialoghează cu elementul de patrimoniu.

Pentru localitățile din imediata vecinătate a Bucureștiului care sunt deja aproape în totalitate urbanizate, rog să vă îndreptați atenția către alte sate din apropiere și către monumentele din vecinătate. Putem avea în vedere și monumente din marginea orașului (ex.Fundenii Doamnei).

Casă la Buftea, desen realizat de eleva Cosmina Moraru de la Școala Gimnazială Nr.1 Buftea

Mănăstirea Snagov, desenată de elevul Cosmin Apostol de la Școala Gimnazială Nr. 1, Ciolpani.

În cele 3 luni de vacanță au fost revizitate monumentele legate de localitate și chiar și obiective mai îndepărtate de casă. S-au realizat interviuri cu bătrânii satului sau deschis vechi lăzi de zestre cu straie și ștergare, s-a desenat după clădiri istorice. Această conectare la istoria localității și a județului a fost, credem, o experiență bună pentru copii și, poate, un început de drum.

Am discutat cu doamna Gheorghita Radu, în vârstă de 70 de ani, din satul Buriăș; spunea despre copilăria dânzei că a fost una cu peripeții, nu prea petreceau timp în casă decât la teme și noaptea, la culcare. Se jucau multe jocuri, ca de pildă: coarda, țurca, tanc, șotron, casa închiriată, plic, lapte gros, baba oarba. A participat la hora satului, care se ținea sâmbătă iar balul duminică. Se cuvenea să mergi în costum popular la astfel de evenimente, de obicei, femeile cu ie, fote și capul descoperit. Față de timpul nostru dulciurile erau mai simplificate și mai reduse ca de exemplu: eugenii, covrigi, halva etc.

Am vorbit cu Constantin Oprea în vârstă de 80 de ani. Părinții domnului practicau meserii, erau dulgheri și se axau în restul timpului pe agricultură. În copilărie adora să facă plimbări cu bicicleta, nu prea juca jocuri. Am aflat tot de la dânsul că a participat la hora satului, îmbrăcat în port național, cu mare mândrie și drag de poporul românesc. Ne-a spus cu foarte mare dor că își amintește faptul că iarna se purtau cioareci albi din dimie, care țineau foarte bine de cald ...

(Fragmente de interviuri realizate de echipa de copii de la Periș/Buriăș)

În vechime, pe teritoriul Brăneștiului, în Ajunul Floriilor, fetele și băieții porneau la colindat, după obiceiul bulgăresc: cu Lazărul, Salcia, Buienițul și Sinimicul. Aceste colinde aveau un număr bine

Muncă de cercetare la Buriăș, realizată de **echipa de la Liceul Teoretic nr.1 Periș**. Straie și alte obiecte țărănești de odinioară. Echipa de la Periș a realizat cele mai numeroase interviuri cu bătrânii satului și le-a transcris cu multă pasiune.

Cucii de la Brănești, la Festivalul Cucilor 2019. Mulți dintre participanți sunt elevii școlilor brăneștene care își confecționează an de an măștile de cucii și cucoiace.

Copia unei icoane de hagiū, într-o casă din Afumați. Acest tip de icoane de mari dimensiuni, pictate pe pânză, erau aduse de la Locurile Sfinte de pelerini de odinioară (secolul al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea). La biserica din Afumați se păstrează o astfel de lucrare, dăruită de un hagiū din zonă. Aceasta a fost reprodușă în mai multe exemplare și răspândită prin casele localnicilor. Este o temă care ar merita studiată mai îndeaproape. Ne-a semnalat această icoană eleva Alexandra Pușcașu de la Școala Gimnazială Nr.1 Afumați.

David Prodan, elev la Școala Gimnazială nr. 1 Afumați, cu vasul de ceramică pe care l-a observat în gospodăria familiei sale și l-a semnalat profesorului îndrumător cu ocazia proiectului nostru.

stabilit de participanți, un scenariu și costume. Se foloseau ambele limbi – bulgară și română -, în funcție de interpreți. La sfârșit primeau daruri ca la orice colindat. Cu Sinimicul, povestește D-na lordana Popescu, 78 de ani, se duceau la colindat fetele mai mici de vârstă. Grupul era alcătuit din șase fete, care în timpul colindatului se așezau astfel: două pe partea dreaptă, două pe partea stângă, iar celelalte două stăteau în mijloc, dansând și bătând din pumni în timp ce cântau bușgărește. La sfârșitul colindului primeau de la gazdă ouă și biscuiți.

(Maria Burlacu, clasa a VIII-a B, Școala Gimnazială nr.1 Brănești)

În fiecare an, în seara de Lăsata Secului pentru Postul Paștelui, începe Sărbătoarea Cucilor din Brănești. Toată noaptea ard focuri și se aud strigătele băieților și bărbaților care sar peste ele strigând "URĂLIE!". Acesta este preambulul marii desfășurări de forțe de a doua zi, când satul devine loc de carnaval (...). În ultimii ani sărbătoarea s-a transformat într-un adevărat festival, cu grupuri similare din țară și chiar de peste hotare.

(Cătălin Stoica, clasa a VII-a A, Școala Gimnazială nr.1 Brănești)

David Prodan, elev în clasa a VII-a A, la Școala Gimnazială nr.1 din Afumați, a observat și a povestit mai departe despre existența unui vas uriaș în curtea sa din Afumați. Tatăl său i-a povestit că îl știe de mic în curtea părintească, fiind adus de bunicul său Marin Prodan, născut în anul 1921. Acesta fiind decedat, nici unul dintre membrii familiei nu mai știe de proveniența vasului, care are dimensiuni apreciabile: 80 cm. Înălțime, 70 cm diametrul în circumferința maximă și o

greutate de peste 60 kg. De asemenea, volumul estimat este de 50-60 litri. Este ornat la exterior cu brâuri circulare care îi întăresc rezistența.

(Echipa de copii de la Școala Gimnazială Nr.1 Afumați)

Dolongaci – un preparat specific în Afumați. Se amestecă apă, făină, sare și puțin ulei, obținându-se o cocă asemănătoare celei de plăcintă. Se întinde coca cu o "tucilcă" (așa se numește făcălețul la Afumați) și se pune peste ele brânză și zahăr. Apoi se încrețește cu mâna foaia respectivă și se așază în tavă. Se repetă procedeul până se umple tava. La final se toarnă ouă amestecate cu lapte și se bagă la cuptor. Se ține la cuptor până se rumenește. Unii adaugă lapte peste el și la scoaterea din cuptor. Poftă bună!

(Echipa de copii de la Școala Gimnazială Nr.1 Afumați)

În campania din anul 2000 au fost reluate cercetările în sectorul așezării getice ce se află la E de calea ferată București - Ploiești, în apropierea fostei stații de pompare. (...) În cursul cercetărilor au fost identificate 4 bordeie și 3 gropi ce aparțin Latene-ului clasic getic. Bordeiele sunt de formă rectangulară cu colțurile rotunjite. Bordeii nr. 1 a fost parțial cercetat în cursul săpăturilor arheologice anterioare de salvare. Bordeii nr. 2 avea lungimea de 4,23 m și lățimea de 3,25 m. Bordeiele nr. 3 și 4 au fost parțial surprinse și cercetarea lor va continua în campania următoare. Podelele acestor bordeie se aflau la adâncimi cuprinse între -0,51 / -0,8 m de la nivelul actual de călcare. Ele nu prezintă urme de lutuire. Bordeii nr. 2 avea un prag pe marginea estică. Trei dintre bordeie (B. 1, B. 2, și B. 3) aveau în interiorul lor câte o groapă. Acestea erau de formă tronconică și serveau, probabil pentru păstrarea proviziilor). Bordeii nr. 3 avea în colțul de NV o vatră ovală realizată prin lutuire pe un bloc de lut cruțat.

(Echipa de elevi de la Școala Gimnazială Ion Vișoiu, Chitila)

Ctitorul bisericii Chitila I, s-a născut în anul 1842 din părinții Ion și Ilinca, originari dintr-un sat din apropierea orașului Balș. De mic copil a părăsit căminul părintesc, împovărat de sărăcie. Ajuns în București s-a stabilit în părțile oborului și a făcut comerț ambulant, vânzând covrigi și cărbuni. Mai târziu, patronul unui magazin de fierărie l-a luat băiat de pravălie, încredințându-i treptat toate treburile importante din viața de zi cu zi. La moartea patronului, care nu avea copii, magazinul a trecut în proprietatea lui printr-un act de donație. A început să strângă materiale de construcție iar în 1908 și-a început activitatea social-filantropică ridicând o școală, astăzi Școala cu clasele I-IV de lângă biserică. Pe soclul pe care este așezat bustul său de bronz, pe care l-a edificat încă din timpul vieții, Ion Olteanu scria: «În dorința de a vedea luminate și fericite generațiile noi ale comunei mele natale Chitila, îi dăruiesc cu dragoste acest locaș de cultură - 1908». Dragostea față de așezarea în care locuia și față de oamenii ei nu s-a oprit însă aici. Întrucât localitatea nu avea biserică, a început să strângă materiale pentru edificarea unui locaș de cult. Lucrările au

Echipa de la Școala Gimnazială Ion Vișoiu de la Chitila, realizând o machetă a complexului de locuire descoperit în anul 2000, în situl arheologic Chitila Fermă.

Mănăstirea Samurcășești, detalii de frescă și poarta principală, fotografiate de elevi din echipa de la Școala Gimnazială nr.1 Ciorogârla.

început în primăvara anului 1912 în anul următor, pe data de 27 octombrie 1913, având loc sfințirea bisericii. La începutul lucrărilor de ridicare a locașului de cult, în calitate de ctitor, Ion Olteanu a așezat prima cărămidă, munca fiind continuată de șase meșteri zidari din Italia.

(Ana-Maria Nica și Simina Elena Muscalu, Școala Gimnazială Ion Vișoiu, Chitila)

Conform legendei, pe vremuri, în locul unde astăzi este mănăstirea, se întindea vestitul codru al Vlăsiei, prin poienile căruia păstorii își pășteau oile. Unul dintre acei păstori, cu o viață mai curată, într-o noapte a avut un vis deosebit. Se făcea că pe când el pășteau oile, a apărut în fața lui un berbec cu trei coarne. Păstorul s-a gândit ce ar putea să însemne visul. El s-a dus la preotul satului iar acesta i-a spus că visul este o poruncă a lui Dumnezeu, de a zidi o biserică exact în locul în care a văzut berbecul. Păstorul s-a dus mai apoi la ctitorul Constantin Samurcăș care a fondat biserica. De aceea, în ziua de azi, mănăstirea are trei hramuri: Adormirea Maicii Domnului, Cuvioasa Parascheva și Nașterea Maicii Domnului.

(Elena Stancu, Școala Gimnazială nr.1, Ciorogârla)

Elevi din echipa Școlii Gimnaziale Nr. 2 Voluntari, vizitând atelierul fierarului Sandu Ion.

De la 13-14 ani fac potcoave. Am fost potcovari din tată în fiu. N-am pe nimeni care să preia meșteșugul. Aveam clienți. Acum nu mai am. Când veneam de la lucru găseam căruțe în fața porții, așteptau să mă întorc să le potcovesc caii. Folosesc fier brut. Iau de la fier vechi. Nu mai am foale, acum e automat totul... N-o să mai facă nimeni fierărie... E o meserie grea și nu mai merge. A fost cât a fost...

(Sandu Ion – fierar de la Voluntari, 85 de ani, fragmente din interviul realizat de echipa de elevi de la Școala Gimnazială nr.2, Voluntari)

Am șizeci de ani de când lucrez în meseria asta. Am lucrat mii de târne, mii de coșuri, fotolii, mese... Am început în 1960. Am învățat de la un meseriaș de la Slobozia. Rădulescu Vasile, meșterul care m-a învățat meserie. Avea atelier de tot felul de împletituri. Am lucrat cu multă plăcere, mi-e drag și fac. Pasiunea e nedespărțită de mine. Coșurile mele și târnele – mii și sute – aveam doi cai frumoși, plecam cu coșurile prin comune și vindeam. Dădeam și pe porumb. Și acum mai lucrez. Nu mai există în județele astea careva care să

lucreze așa ceva... E o meserie grea dar e frumoasă. Vezi dumneata acest crăpător? Fără scula asta nu pot face treabă. Uite ce minune face acest crăpător! Acuma ia uite rindeaua... Apăs aici și uite ce face, subțiază șina de nuia, să pot să lucrez. Acum pot lucra la îmbrăcat damigene. Ia uitați-vă băieții mei, mașina de decojit. Uite cum le decojește. Acu le pun la soare, se usucă...

(Ion Soare zis Ion Țiței, 85 de ani, fragmente dintr-un interviu realizat de elevii Maia Trandafir și Silviu Ștefan de la Școala Gimnazială Nr.1, Moara Vlășiei)

Mănăstirea Țigănești, desenată de elevul Cosmin Apostol, de la Școala Gimnazială Nr.1, Ciolpani.

Echipa de elevi de la Ciolpani, la documentare: (1) în casa unei bătrâne din Ciolpani, (2) la Mănăstirea Țigănești, (3) în satul maicălor de la Țigănești, (4) în Sala Scoarțelor la Palatul Mogoșoaia.

Palatul Mogoșoaia, desenat de elevul Cosmin Apostol, de la Școala Gimnazială Nr.1, Ciolpani.

Palatul Ghica de la Căciulați, desenat de eleva Ionela Denisa Andreiu, de la Școala Gimnazială Nr.1, Moara Vlășiei.

Echipa de elevi la Școala Gimnazială nr.1 Moara Vlășiei, la documentare: (1) Palatul Ghica de la Căciulați, (2) la troița din Moara Vlășiei, (3-4) la Muzeul Satului Dimitrie Gusti din București.

Poarta voievozilor, desenată de elevul Nicolae Streciu, de la Școala Gimnazială Nr.1, Dobroești.

4

Concursul de cunoștințe, gândire și implicare pentru Patrimoniul cultural

Într-o zi frumoasă de toamnă, la sfârșit de septembrie, 13 din cele 16 școli implicate în proiect au trimis echipele reprezentante la Școala de la Piscu, pentru concursul de cunoștințe, gândire și implicare pentru Patrimoniul cultural. Ne-am propus să îmbinăm partea de evaluare cu un timp dedicat atelierelor de meșteșug – olărit și linogravură -, așa încât emoțiile concursului să se descarce într-un mod creativ. Tot cu aceasta ocazie, echipele au predat mapele de cercetare. Și acestea au contribuit la evaluarea echipelor.

În bancile de lemn ale micii școli primare Agatonia, în cadrul împodobit de soba de cărămidă și scoarța oltenească, elevii s-au concentrat să răspundă la întrebările despre patrimoniul UNESCO din România și să creeze un traseu cultural prin județul Ilfov.

Echipele de la Liceul Teoretic nr.1 Periş, îndrumată de doamna profesoară Eugenia Oprea. Gabriel Ungureanu, Alice Cristina Oprea, Răzvan Ionuț Oprea, Gabriela Dumitrache, Lavinia Stoean, Erika Stoica, Oana Munteanu, Mădălina Drăghici, Daria Bălășoiu, Alexandra Maria Ion, Iulia Drăghici.

Echipele de la Școala Gimnazială nr.1 Brănești, îndrumată de doamna profesoară Tatiana Badea. Cristiana Voicu, Cristian Stoian, Ioana Liscan, Ioana Amalia Stan, Victoria Florescu, Maria Burlacu, Andreea Nacu, George Stoica, Robert Nicola, Emilia Andreea Nicola.

Elevi din Ilfov pentru Patrimoniul Cultural 2019
Școala de la Piscu în parteneriat cu
Inspectoratul Școlar Județean Ilfov
Proiect finanțat de
Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov

Nume și prenume:

Școala _____ a _____

Clasa _____

Localitatea _____

TEST de evaluare a cunoștințelor și gândire despre patrimoniul cultural

Încercuiți răspunsul corect. Atenție, pot fi variante greșite sau variante doar parțial corecte. Alegeți întotdeauna răspunsul pe care îl considerați corect și complet.

1. Care este monumentul martor care prezintă în amănunt istoria războaielor dacice:

- a) Sarmizegetusa Regia și Sarmizegetusa Ulpia Traiana
- b) Cetățile din munții Orăștiei
- c) Marele Templu de Calcar
- d) Columna lui Traian

2. De ce majoritatea bisericilor fortificate din Transilvania nu prezintă pictură pe pereții interiori?

- a) picturile s-au degradat cu timpul
- b) bisericile nu au fost niciodată pictate
- c) odată cu Reforma religioasă, în secolul al XVI-lea, picturile au fost acoperite cu var
- d) bisericile au fost pictate doar în exterior în secolul al XVI-lea

3. Câteva elemente specifice stilului moldovenesc sunt:

- a) două turle pe pronaosul bisericii, morminte în pridvor, tabloul votiv în altar
- b) bolți stelate, gropniță, pictură exterioară, plan triconc
- c) hramul Adormirea Maicii Domnului, 2 abside, o turlă înaltă pe pronaos, pictură exterioară
- d) Judecata de Apoi în naos, turlă pe altar, fațade din piatră netencuită, gropniță

Echipa de la Școala Gimnazială Nr.2 Voluntari, îndrumată de doamna profesoară Iuliana Arsene. Florina Prioteasa, Antonio Rădună, Alexandra Albușoiu, Ana Partenie, Teodor Băjenaru, Andrada Utoi, Antonia Ganea, Luiza Mihai, Ioana Oneață, Elena Diana Peter

Echipa de la Școala Gimnazială Nr.1 Moara Vlăsiei, îndrumată de domnul profesor Ștefan Uțoi. Ionuț Vasile, Mihaela Tuca, Valentina Bosnagiu, Iulia Moraru, Maia Trandafir, Denisa Andrei, Ana Maria Burducea, Silviu Stefan, Denisa Badea, Silviu Alexandru Anca, Ana Maria Burducea

4. Turnurile de apărare ale Sighișoarei sunt:

- construite de primăria orașului în secolul al XIV-lea
- construite și îngrijite de breslele de meșteșugari ale căror nume le și poartă
- construite de secuți pentru apărarea orașelor sașilor
- turnuri în care se aflau atelierile meșteșugarilor din oraș

5. Câteva elemente specifice stilului brâncovenesc sunt:

- logii, balcoane rotunde, stâlpi de piatră, construcții în pădure
- coloane, foișoare, logii, pridvoare, scări exterioare, grădini
- pictură exterioară, turnuri pe pridvor, portrete votive în naos, fântâni arteziene
- coloane de jur împrejurul clădirilor, ferestre largi și înalte, bolți stelate

6. Alăturați imaginilor literele corespunzătoare denumirii locurilor în care se află:

a) Maramureș

b) Hurez

c) Bucovina

d) Sighișoara

7. Reședința Mitropoliților Bucovinei și Dalmației de la Cernăuți a fost ridicată de:

- regii României
- Fondul Religios Ortodox Român – din daniile boierilor pentru mănăstirile din Bucovina
- autoritățile statului Ucraina
- Ștefan cel Mare

8. Doina este:

- un cântec vesel popular
- cântată în singurătate, se referă de obicei la o suferință
- un cântec de nuntă adresat miresei
- un cântec religios cântat la sărbători

Echipa de la Școala Gimnazială Nr.2 Jilava, îndrumată de domnul profesor Stan Stoica. Nicolas Marcu, Elena Galan, Florentina Didei, Daniela Paraschiv, Robert Dumitrescu, Ilie Cârstea, Loredana Chiriță, Mihaela Radu, Ștefania Radu, Florentina Costache

Echipa de la Școala Gimnazială Nr.1 Afumați, îndrumată de doamna profesoară Mădălina Sebe. Alexandra Pușcașu, Iulia Olea, Cosmin Cherciu, Radu Dobre, David Mihai Prodan, Bianca Râșnoveanu, Silviu Nică, Teodora Manolache, Alexandra Lențu, Hasan Tawil

9. Prin ce se caracterizează Jocul Fecioresc:

- joc în perechi care se învârtesc împreună
- dans în care bărbații se țin de mâini
- joc în care bărbații bat cu palmele pe picioare și nu se prind unul de altul în timpul jocului

10. Care este rolul vătafului în Ceata feciorilor:

- el spune ce se cântă și stânge banii primiți de la gazde
- se ocupă cu hrana și băutura cetei
- organizează și conduce colindatul, fiind ascultat și respectat de membri cetei
- el pornește cântecul și cară desagii cu bucatele primite de colindători

11. Cum era purtat la începuturi mărtișorul:

- agățat în piept cu ac de siguranță
- legat la mână sau la gât
- legat de crenguțele pomilor cu roade de culoare roșie
- în buzunarul de la piept, în dreptul inimii

12. Care este rostul dansului călușarilor în sat:

- acela de a amuza oamenii cu săriturile și strigătele lor în zile de sărbătoare
- acela de a face un spectacol pe cinste și de a-și arăta iscusința la dans
- acela de a alunga spiritele rele și a aduce sănătate, fertilitate și belușug prin energia dansului
- acela de a sărbători Rusaliiile

13. Prin ce se caracterizează ceramica de Hurez:

- este neagră și arsă o singură dată
- este decorată numai cu flori, cu galben și verde, lucrate cu cornul și cu pensula
- este foarte atent, îngrijit și bogat decorată cu cornul și cu gaița și apoi smălțuită
- este albă, decorată foarte bogat cu albastru și nesmălțuită

14. Ce este scoarța țesută în război?

- un covor care se pune pe jos în camera cea mai frumoasă a casei
- un covor cu care se împodobesc pereții în camera bună/mare/din față a casei
- un covor țesut cu o singură culoare
- un covor țesut doar cu flori care se pune în sufragerie

15. De ce este Delta Dunării în pericol?

- din pricina poluării și a intervenției omului în ecosistem
- din pricina păsărilor prea numeroase care mănâncă peștele

Echipa de la Școala Gimnazială nr.1 Dobroesti, îndrumată de doamna profesoară Florinela Cîmpeanu. Laurențiu Nedelcu, Alessia Filip, Marissa Stefan, Laura Dumitrescu, Maria Buzica, Andreea Nitu, Adina Alexandra Cârstea

c) din cauza circulației vapoarelor pe brațele mari ale fluviului

d) din cauza încălzirii globale

16. Ce sunt pădurile seculare?

a) păduri în care nu a călcat niciodată picior de om pentru ca sunt foarte greu accesibile

b) păduri formate doar din arbori foarte bătrâni ocrotiți de lege

c) păduri cu arbori de toate vârstele, în care omul nu intervine, lăsându-le să se dezvolte în ritmul firesc al naturii

d) păduri în care plantele și animalele sunt îngrijite de oameni

17. Ce este un geoparc?

a) un parc foarte mare amenajat cu plante și muzee geografice

b) o zonă bogată în valori geologice, patrimoniu cultural și natural, în care locuitorii își propun dezvoltarea durabilă a zonei prin turism.

c) un parc geologic care se poate vizita

d) o rezervație naturală în care accesul turiștilor este interzis

COMPUNERE:

Un prieten de la celălalt capăt al țării vine să viziteze pentru 3 zile Județul Ilfov. Construiește pentru el 3 trasee culturale. Atenție, nu va vizita orașul București ci doar împrejurimile acestuia. Traseele trebuie să fie variate, așa încât prietenul tău să nu se plitisească văzând într-o zi doar mănăstiri sau în alta doar palate. Povestește doua-trei rânduri despre fiecare obiectiv pe care i-l propui, motivând și importanța acestuia. Să ai spor și inspirație!

Echipa de la Școala Gimnazială Nr.1 Pantelimon, îndrumată de doamna profesoară Cristina Șolalea și domnul profesor Bogdan Marius Ciprian. Maria Mihiu, Teodor Focșăneanu, Maria Trifu, Denisa Cristina David, Valentina Andrei.

Echipa de la Școala Gimnazială Nr.1 Ciorogârla, îndrumată de domnul profesor Ștefan Florin Tatu. Alexandra Maria Pricop, Mariana Melissa Argeșeanu, Victoria Mihaela Neacșu, Elena Stancu, Ștefania Dumitrache, Anne Marie Agapie, Mihaela Dumitrache, Mihaela Tuică

Echipa de la Școala Gimnazială nr.1 Gruiu, îndrumată de doamna profesoară Nora Georgiana Enache. Alexandra Pavel, Teodor Constantin, Ioan Dragotoiu, Alexia Maria Răduță, Diana Spirea, Maria Șovăială, Lavinia Șchiopu, Andrei Vasilescu, Bianca Murărița

Echipa de la Școala Gimnazială Nr.1 Buftea, îndrumată de domnul profesor Mihnea Badea și doamna profesoară Mihaela Tatiana Trandafir. Ioana Moraru, Mara Cernea, Ioana Dragu, Miruna Mocanu, Ariana Androne, Roxana Robu, Adelina Mihăilă, Tania Stănică, Matei Stoian, Ionuț Gheorghită Teodora Florea, Alexandru Mihai, Daniel Gheorghită.

Echipa de la Școala Gimnazială Ion Vișoiu, îndrumată de domnul profesor Dragoș Ghinea. Andreea Pețu, Mario Popa, Denisa Gherla, Simina Muscalu, Mihai Creață, Călălina Grigore, Răzvan Costache, Alexia Maiovschi, Dani Maței, Ana Maria Nică, Alexandru Tomescu.

Pentru că vorbim de un concurs, există și un clasament. Grilele, compunerile și mapele de echipă au fost evaluate pe parcursul unei săptămâni. S-au făcut medii per echipă ale punctajelor de la testul grilă și s-a luat în considerare adecvarea compunerilor și măsura în care s-a răspuns temei propuse.

Locul I: Școala Gimnazială Nr.1 Moara Vlăsiei, echipă condusă de Prof.Ștefan Uțoi. 14,7/20 puncte și 6/10 compuneri bune. Mapa de cercetare a atins toate subiectele propuse.

Locul II: Școala Gimnazială Ion Vișoiu, echipă condusă de Prof.Dragoș Ghinea. 12,3/20 puncte, 5/10 compuneri bune. Mapă de cercetare bună și machetă a sitului arheologic Chitila – Fermă, realizată de copii.

Locul III: Școala Gimnazială Nr.1 Ciolpani, echipă condusă de Prof. Măriuca Alexandra Cîrstea, 10,8/20 puncte, 5/10 compuneri bune. Mapa de cercetare bună.

Elevii care au reușit cele mai bune punctaje în concurs:

ELEV	ȘCOALA	PUNCTAJ
Silviu Ștefan	Școala Gimnazială Nr.1 Moara Vlăsiei	20/20
Maria Pene	Școala Gimnazială Nr.1 Ciolpani	19/20
Mihaela Tucă	Școala Gimnazială Nr.1 Moara Vlăsiei	18/20
Denisa Badea	Școala Gimnazială Nr.1 Moara Vlăsiei	17/20
Dani Maței	Școala Gimnazială Ion Vișoiu, Chitila	17/20
Ana-Maria Nică	Școala Gimnazială Ion Vișoiu, Chitila	17/20
Mihai Alexandru Florea	Școala Gimnazială Nr.1 Buftea	17/20
Maria Burlacu	Școala Gimnazială nr.1 Brănești	17/20

Mape de cercetare foarte bune, cu informații inedite am primit de la echipele de la Afumați, Periș/Buriaș, Voluntari, Pantelimon, Samurcășești, Dobroești, Brănești, Ciorogârla.

Dincolo de câștigătorii recomandați de punctaje, ne place să credem că toți participanții la proiect au fost câștigați, primind o primă lecție despre ce înseamnă patrimoniul cultural.

Școala de la Piscu, atelierul de linogravură cu meșterul Ioan Scripcariu.

Școala de la Piscu, atelierul de olărit cu meșterii Ioan Coman și Mihai Ioniță.

Școala de la Piscu. Concentrați la testul de cunoștințe despre patrimoniul cultural.

5

O excursie de documentare – premiu pentru echipele câștigătoare

Ultima etapă a proiectului a fost o excursie oferită echipelor de pe podiumul concursului nostru. Pe 4-5 octombrie, echipele reprezentative ale școlilor din Moara Vlăsiei, Chitila și Ciolpani au descoperit o parte mică dar reprezentativă din patrimoniul unui județ foarte bogat în moștenire culturală, județul Vâlcea.

Periplul nostru a început la Muzeul Județean de Istorie Alexandru Sacerdoțeanu, din Râmnicu Vâlcea. A fost o ocazie de a parcurge câteva milenii de istorie în câteva zeci de minute, punctând repere comune cu cele cunoscute din istoria ilfoveană dar și specificul acestei zone. Am reîntâlnit ctitori prezenți și în județul Ilfov ca Mircea cel Bătrân, Contantin Brâncoveanu, Antim Ivireanu. A avea repere temeinice în ce privește istoria de cultură și civilizație a județului tău ușurează și contribuie la a receptarea și înțelegerea altor zone, prin similitudini, diferențe, ancore de cunoaștere. Drumul nostru a continuat la Culele de la Măldărești, pe care le-am putut lega de istoria vechilor boieri ai Țării Românești. Pe seară am poposit în satul Olari/Horezu în gospodăria-atelier Dumitru și Ioana Mischiu. În cămăruța plină de străchini și oale, copiii au putut observa lucrul la roata de lemn acționată la picior și lucrul cu cornul și cu gaița, în modul specific acestui renumit centru de olărit.

A doua zi a fost dedicată ansamblului brâncovenesc de la Hurezi. A fost istorie povestită la fața locului, cercetând formele de arhitectură și imaginile pictate, o călătorie în timp la trei veacuri și jumătate distanță. Familia Brâncovenilor ni s-a arătat aieva în frescele Hurezilor. Copiii au putut gusta puțin din liniștea și armonia acestui lăcaș de rugăciune. Excursia s-a încheiat la Ocnele Mari, unde, după vizita salinei a fost și puțin timp de joacă, în aerosolii aducători de sănătate.

Muzeul de Istorie a județului Vâlcea, cercetăm o reconstituire a unui atelier de fierărie din vremea dacilor. Conectăm informațiile, pentru că în broșura despre Patrimoniul UNESCO din România am aflat mai multe despre Cetățile Dacice din Munții Orăștiei, unde existau și ateliere de fierărie și pentru că la școala noastră am putut observa cum funcționează o forjă acționată mecanic, cum se înroșește fierul în foc și cum poate fi modelat prin bătăi cu ciocanul.

M-am bucurat să văd Cula Greceanu care a fost preferata mea din punct de vedere arhitectural.

(Alexia Maiovschi)

(...) cel mai frumos detaliu a fost olăritul. Am intrat într-un sat modest care se ascundea de lumea mare, dar care s-a dovedit mult mai mult decât atât. Mi-am luat portofelul și telefonul cu mine, curiosă să văd unde ne-a adus acest proiect. În fața mea era o curte cu un gard jos, verde, decorat cu farfurii din lut, iar poarta era larg deschisă. Din clădirea din partea stânga a ieșit o bătrânică rotunjoară, rumenă în obraji cu fericirea pe chip. Ne-a primit cu multă căldură, povestindu-ne cât de mult îi place să olăreasca și care sunt tehnicile de prelucrare și decorare a vaselor. După aceasta ne-a invitat în cealaltă camera unde, dintr-un colț în altul, se întindeau produsele din ceramică pictate cu așa multă dragoste și icusință cum nu mi-a mai fost dat să văd nicăieri.

(Ana Maria Nica)

Ca variantă de activitate extrașcolară și educație non-formală, excursia de documentare poate aduce mult copiilor atunci când alegem traseul potrivit, obiective variate, atunci când alternăm vizitele cu timp de joc și interacțiune de grup. Monumentele istorice sunt lecții de istorie aplicată iar muzeele loc de interconectare a cunoștințelor. Chiar și în aceste vremuri în care călătoria a devenit accesibilă aproape oricui, copiii așteaptă cu emoție și bucurie excursiile școlare, acesta fiind un timp *altfel* petrecut în grupul de care aparțin.

Muzeul de Istorie a județului Vâlcea, observăm ceramică dacică restaurată. Conectăm informațiile. Știm că dacii au trăit pe tot cuprinsul actualei României și dincolo de granițele acesteia și peste tot pe unde s-au făcut cercetări arheologice în situri dacice, ceramica este prezentă. Știm de la atelierul de olărit că lutul s-a lucrat și cu roata olarului și fără roată și pentru că avem experiența modelajului – fie și la roata electrică – putem înțelege mai mult din orice artefact ceramic.

Muzeul de Istorie a județului Vâlcea, observăm artefacte care provin de la o baie romană. Conduce ceramică, cărămidă de pavament. Pentru că în județul nostru se află complexul Therme, cel mai modern și exotic loc de acest fel din țară, ne imaginăm cum arăta strămoșul unui astfel de loc, cu peste 2000 de ani în urmă.

La **Cula Greceanu de la Măldărești**, cea mai veche construcție de acest fel ajunsă până la noi. O locuință fortificată, ridicată la începutul secolului al XVI-lea, care ne vorbește despre un alt mod de locuire și ne arată izvoarele arhitecturii din Țara Românească.

Râmnicu Vâlcea. Pizza și clătite, o masă de nerefuzat.

La **Cula Duca de la Măldărești**, ridicată la începutul secolului al XIX-lea, păstrând peste timp caracteristicile de arhitectură pe care le-am putut descoperi la sora ei cu 3 secole mai vârstnică. Ne intersectăm aici și cu un capitol de istorie contemporană, vizitând casa memorială I.G.Duca, om politic liberal din perioada interbelică.

Olari/Horezu, atelierul familiei Dumitru și Ioana Mischiu, în fapt de seară. Conectăm informațiile. Avem prilejul să observăm pe viu ambientul și instrumentarul olăritului tradițional la Horezu, capitol de patrimoniu UNESCO din România pe care l-am studiat în vacanța de vară: roți de lemn acționate mecanic, cornurile cu vopsele, scândurile cu obiecte proaspăt modelate întinse la zvântat, colțul cu taiere înflorate. Avem proaspătă în minte experiența modelajului la roată și instrumentarul de meșteșug de la Piscu. Putem compara și sedimenta informațiile.

Olari/Horezu. Olărița Ioana Mischiu ne demonstrează lucrul cu cornul și cu gaița, înflorând direct pe târcolul de lemn în mișcare. Este o desfășurare fascinantă. În câteva minute liniile șerpuitoare și ritmice alcătuiesc modele uimitoare.

Olari/Horezu, împreună cu olărița Ioana Mischiu, în fața casei-atelier. Copiii au îndrăgit-o pe Tanti Ioana, o fire veselă și plină de optimism, a cărei hărnicie se citește în sutele de taiere expuse. Un om foarte simplu care ne poate fi model.

Mănăstirea Hurezi. Intrați pe poarta mănăstirii, privind înainte spre mărețul ansamblu călugăresc al lui Constantin Brâncoveanu. O dimineată în care ploaia ne-a dat răgaz.

Mănăstirea Hurezi, a doua incintă. Pe turnul poartă citim hramul cel mare al Hurezilor: Adormirea Maicii Domnului. Zi de mare praznic pentru familia Brâncovenilor, 15 august, cea mai mare sărbătoare din anul bisericesc dedicată Maicii Domnului, ziua de naștere a lui Constantin Brâncoveanu, ziua de nume a soției și a uneia dintre fiice și ziua în care voievodul împreună cu cei 4 fii și cu sfințicul său și-au găsit sfârșitul mucenicesc.

Mănăstirea Hurezi, biserica mare sau cathiconul, cu hramul Sfinții Constantin și Elena, modele ale conducătorilor creștini. În incinta mănăstirii observăm arhitectura brâncovenească pe care o știm bine deja de la Palatul Mogoșoaia. Observăm etape ale stilului brâncovenesc și povestim mult despre cele pictate în biserici și în pridvoare.

Potecile de la Hurezi, în drum spre Schitul Sfinții Apostoli.

Salina de la Ocnele Mari. O încăpere uriașă subterană, săpată la 225 de m sub nivelul mării, pe o suprafață de 10000 m2. Impresionantă prin lărgimea spațiilor și desenele în tonuri de gri formate de sare pe pereți. Observăm instrumentele de extragere a sării, care au funcționat multe sute de ani, înaintea epocii tehnologiei. Roți acționate de apă, sare extrasă cu vagonetii în format solid sau topită în saramură.

Salina Ocnele Mari, spații organizate pentru mișcare și joacă în salină. Petrecem câteva zeci de minute copilărești cu șotron, ping-pong și altele, în aerul sănătos al salinei.

HAI-HUI PRIN OLTENIA

Făcând parte din acest proiect am avut parte de niște experiențe de-a dreptul superbe de care îmi amintesc cu drag. Cu ajutorul acestei activități am învățat foarte multe lucruri importante și drăguțe.

În ziua în care am dat proba scrisă, am avut minunata ocazie de a olări și de a învăța cum se face linogravura.

Trebuie să recunosc că ceea ce nu mi-a făcut plăcere a fost de a studia atât de multe lecții în vacanța de vara, dar acum văd că a meritat din toate punctele de vedere.

Prin câștigarea acestui proiect m-am bucurat enorm de mult să aud că vom vizita câteva locuri din Hurezu, un sat magnific în care locuiesc atât de mulți oameni cărora le face plăcerea să realizeze vase din lut și că olăritul face parte din inima și viața lor.

A fost minunată această excursie în care am vizitat câteva așezări din minunata noastră țară, pe care nu le-am văzut niciodată până acum.

Ce mi-a plăcut în această excursie de documentare este faptul că am aflat foarte multe informații interesante și atractive despre superbe locuri din țara noastră plină de minunății ale naturii pe care poate nu aveam ocazia să le vedem niciodată dacă nu mergeam în această excursie. Mi-a mai plăcut desigur că am avut norocul de a vizita niște oameni geniali și foarte amabili care sunt olari într-un sat modest numit Horezu, care ne-au arătat cu mare drag cum se realizează vasele din lut, cum se face pâna de păianjen pe acestea și ne-au spus niște lucruri fascinante despre arta olăritului, iar spre surprinerea mea atmosfera din autocar a fost foarte plăcută și ne-am distrat super mult.

Mă bucur foarte mult că prin ajutorul doamnei ghid am înțeles și eu câteva din imaginile pictate în biserici și că a avut răbdare cu noi pentru a ne explica toate detaliile.

Ce nu mi-a plăcut a fost vremea care din nefericire nu prea a ținut cu noi, ghidul de la muzeul de istorie care a vorbit puțin mai mult și timpul scurt pe care l-am petrecut acolo.

Am fost întrebată dacă aș mai participa la un astfel de proiect, iar răspunsul meu este „da” fiindcă am învățat super multe lucruri despre patrimoniul național, județean cât și cel local, iar din punctul meu de vedere spun că am avut niște activități foarte frumoase și drăguțe.

Denisa- Andreea Gherla
Scoala Gimnaziala Prof Ion Visoiu- Chitila
A 8-a E

Gânduri despre proiect - de la participanți adunate

6

Pentru că este important să evaluăm orice proiect din perspectiva celor cărora le-a fost dedicat, am rugat mai mulți participanți să scrie câteva gânduri, în câteva rânduri despre experiența aceasta. *Ce mi-a plăcut și ce nu mi-a plăcut la acest proiect? Ai mai participa și altă dată la un astfel de proiect? Idei pentru un proiect viitor dedicat patrimoniului cultural.* Să începem însă cu câteva gânduri din partea celor care au făcut posibilă desfășurarea acestui proiect, trecându-l între prioritățile financiare ale acestui an, echipa Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov.

EMOTII SCURTE DE EXCURSIE

CE MI-A PLACUT:

--> Am vizitat locuri pe care nu le știam și am cunoscut părți noi ale țării 🏰

--> Am văzut tehnica „Pânză de păianjen” din Horezu 🍷

--> Am văzut peisaje minunate ce mi-au tăiat răsuflarea 🌄

--> Să nu uităm și de mâncare a fost delicioasă 🍴

CE NU MI-A PLĂCUT:

--> Singurul lucru ce nu mi-a plăcut a fost că nu ne-am împrietenit cu celelalte echipe în totalitate pentru niste prieteni mai apropiați și mai strănsi! 😞

👉 Per total mi-a plăcut! 🍷

Costumul popular românesc, colindul, obiceiul cucilor de la Brănești, un palat, un conac, o biserică, o multitudine de valori umane și materiale compun patrimoniul cultural național.

Cine am fost?, Cine suntem?, Ce vom deveni?. La toate aceste întrebări vom găsi răspuns păstrând, protejând, cunoscând ceea ce ne definește ca identitate... patrimoniu cultural.

Proiectul Elevi din Ilfov pentru patrimoniul Cultural 2019 a însemnat o primă lecție despre patrimoniul cultural pentru peste 1500 de elevi din județul nostru. Ne dorim ca în anul care vine acest proiect să se extindă și în alte școli.

Mulțumim pentru munca asiduă pe care o depuneți în slujba patrimoniului cultural național!

Alexandrina Niță
Director al Centrului Județean pentru
Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov

A fost o excursie minunată, în locuri minunate, cu copii minunați. Un foarte bun prilej de completare a cunoștințelor teoretice pe care elevii le-au acumulat pe parcursul desfășurării proiectului.

A fost un proiect foarte interesant pentru elevi și pentru profesori. O experiență pe care aș repeta-o. Un proiect despre mănăstirile din Ilfov ar fi binevenit.

Ștefan Uțoi, profesor de istorie
Școala Gimnazială nr. 1, Moara Vlăsiei

👉 Impresile mele pentru un nou proiect ar fi total plăcute deoarece am putut învăța ce înseamnă să pierzi și ce înseamnă să câștigi 🏰👉 Prin aceasta am vrut să specific că dacă noi nu învățăm nu ajungeam să vizităm atâtea lucruri minunate și prețioase, foarte prețioase pentru ROMÂNIA 🍷

Mario Lucian ("Galbenus") Școala Gimnazială Prof Ion Visoiu-Chitila

Această excursie a fost singura de felul acesta la care am participat în cadrul unui proiect. Mi-am făcut prieteni noi și am cunoscut oameni care mai de care mai interesanți, cu care am avut ocazia să vorbesc și să râd. Am aflat lucruri noi la care n-am avut acces până acum și le mulțumesc celor care s-au implicat pentru punerea în valoare a tradițiilor, meșteșugurilor, istoriei și a tot ce are mai frumos această țară. Cu siguranță voi participa în continuare. Mă aștept ca anul viitor să fie mult mai bine. Așa cum se spune MEREU EXISTĂ LOC PENTRU MAI BINE.

Anonim

AVANTAJE: Proiectul este constructiv, am învățat multe lucruri foarte interesante. Acum știu că trebuie să mă uit la biserici mai bine, la picturile realizate cu atâta îndemânare și cum le pot

descrifra. România are atâtea locuri frumoase pe care nu știm să le apreciem. Mereu mi-am iubit țara, aici până și cele mai mici lucruri sunt pline de farmec, pământul nostru neavând comparație. Acest proiect sigur a ajutat și alți copii și văd patria așa cum o văd eu (...)

Ana Maria Nica

Săptămâna trecută, am avut ocazia să particip la o excursie organizată datorită câștigării unui concurs de istorie, împreună cu câțiva colegi din școală. La început, am fost puțin sceptic cu privire la aceasta. Nu-mi transmitea nimic. Totuși am hotărât să merg și eu. Dacă nu m-aș fi dus aș fi regretat pentru că, într-adevăr a fost o experiență pe cinste. Partea mea preferată din proiect urma să fie salina de la Ocnele Mari, dar am stat mult prea puțin timp în incinta acesteia, iar eu nu am putut să o admir în totalitate pe aceasta. Motivul pentru care am stat așa puțin în salină este ca eram presați de timp și de aceea recomand ca proiectele viitoare să dureze mai mult. Ca urmare, momentul meu favorit din tot proiectul a fost olăritul. Când am ajuns acolo, o bătrânică ne-a întâmpinat cu veselie și blândețe, povestindu-ne despre istoria ei în meșteșugul olăritului și ne-a explicat cum se realizează unele dintre numeroasele modele, de o frumusețe inimaginabilă, la o roată de olărit manuală. Precizia și pasiunea pe care aceasta le dovedea atunci când realiza aceste modele erau de remarcate. După prezentarea muncii acesteia, am fugit la autocar pentru a-mi lua portofelul și mi-am cumpărat niste obiecte din ceramică uluitoare. Cu toate ca au fost mici neajunsuri, nu regret ca am participat la această experiență, care s-a dovedit a fi minunată și plină de lucruri noi pe care le-am putut învăța, nu prin scris, ci prin observare.

Dany Maftעי/ Chitila

A doua zi a fost una plină, la prima oră mergând cu pas vioi spre Mănăstirea Horezu, unde am observat stilul brâncovenesc și niște picturi deosebite atât pe dinafară cât și pe dinăuntrul mănăstirii.

Apoi am luat autocarul și am pornit către Ocnele Mari, acolo împreuna cu prietenii și profesorii mei m-am jucat ping pong, leașsa și ascunsea, frește inspirând aerul sănătos de salină.

Din păcate ziua s-a terminat, la fel și excursia, dar am rămas cu niște amintiri frumoase pe care nu le voi uita. Singurul dezavantaj al excursiei a fost vremea ploioasă și friguroasă, dar în rest totul a fost așa cum mi-am imaginat.

Răzvan Costache

Săptămânile anterioare excursiei au fost dedicate confecționării unei machete – planul sitului Chitila- fermă – realizată în echipă, urmată de vizita școlii de la Piscu, jud. Ilfov. Aici am luat parte la desfășurarea unui atelier de olărit.

În această excursie dedicată patrimoniului cultural, în care am vizitat locuri – cheie precum Muzeul de Istorie a Județului Vâlcea, culele și biserica de la Măldărești, satul Olari, salina Ocnele Mari, atmosfera resimțită nu a fost numai cea a unei învățări informale, ci și atmosfera unui grup de călătorie efectivă, în care ne-am distrat și am învățat lucruri noi împreună.

Totuși, vremea nu a fost de partea noastră, iar timpul petrecut pe drum, în autocar, a fost prea lung.

Sunt foarte recunoscătoare că am avut ocazia să fac parte din acest proiect și pe viitor aș fi dispusă să mai particip.

Raluca-Elena Nae

Mi-a placut excursia deoarece am vazut locuri pe care nu le mai văzusem până atunci (culele de la Măldărești)

Am făcut echipă bună cu colegii mei....în distracție. Mi-a plăcut Muzeul de Istorie din Rm.Vâlcea, dar ghidul de aici a avut explicații lungi și plictisitoare. In rest exponatele au fost minunate.

Mi-a plăcut Mănăstirea Hurezi și satul de olari, aici am învățat cum se decorau vasele de lut. Aș dori să mai particip la asemenea proiecte, în primul rând pentru a lega noi prietenii și a cunoaște cât mai mult din istoria țării mele.

Creăță Mihai

La acest proiect mi-a plăcut faptul că, echipa de meșteri a venit în școli și au desfășurat activități interesante alături de copii. De asemenea, am avut ocazia să-mi fac prieteni noi, atunci când ne pregăteam pentru concurs. A fost plăcut și interesant să vizităm anumite obiective ale patrimoniului despre care aflasem din cărți. Nu mi-a plăcut perioada de desfășurare a proiectului deoarece a început înainte de vacanța mare și s-a sfârșit după aceasta. Aș mai participa la acest proiect deoarece mi-am îmbogățit cultura generală cu informații pe care nu le aflăm întotdeauna la școală.

Anonim.

Răzvan Costache

CONSILIUL JUDEȚEAN ILFOV
Centrul Județean pentru Conservarea și
Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov

Școala Agatonia
2019

ISBN 978-606-9076-03-3

S-a creat acest Caiet de proiect, ca un martor al acțiunilor proiectului *Elevi din Ilfov pentru Patrimoniul Cultural 2019*, cu dorința ca munca noastră să fie o sursă de inspirație și pentru alții care doresc să se implice în promovarea patrimoniului cultural național către tânăra generație. Acesta este un proiect care poate fi replicat în orice județ al țării.

Adresăm mulțumiri tuturor școlilor ilfovene care și-au deschis porțile pentru patrimoniul cultural și tuturor profesorilor și elevilor care s-au implicat și ne-au primit cu ospitalitate.

Mulțumiri: Alexandrina Niță, Cristina Ghiță, Titel Iordache, Itineranova

Ehpa de atelier:

Meșteri olari: Ion Coman, Gheorghe Nicoi, Constantin Sotir

Meșter fierar: Constantin Rizoiu

Meșter linogravură: Mihai Ioniță, Ioan Scripcariu, Mihai Ioniță

Profesori seminar patrimoniu: Adriana Scripcariu, Virgil Scripcariu

Coordonator proiect: Adriana Scripcariu

A finanțat: Consiliul Județean Ilfov prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov

Texte: Adriana Scripcariu

Fotografii : Școala de la Piscu

Credite foto:

Echipa de elevi de la Liceul Teoretic nr.1 Peris - p. 16

Echipa de elevi de la Școala Gimnazială Nr.1 Afumați - p. 17 jos

Echipa de elevi de la Școala Gimnazială Nr.1 Chitila - p.10 stânga, p. 18 jos

Echipa de elevi de la Școala Gimnazială Nr.2 Voluntari - p.13 sus, p. 19 jos

Echipa de elevi de la Școala Gimnazială Nr.1 Ciorogârla - p. 19 sus

Echipa de elevi de la Școala Gimnazială Nr.1 Ciolpani - p. 20

Echipa de elevi de la Școala Gimnazială Nr.1 Moara Vlăsiei - p. 21

Andi Ostafi - p.17 sus

Arhiva Școala de la Piscu - p.6 sus

A tipărit: Pritco SRL, Bld.Chimiei nr.14, Iași

Editura Școala Agatonia

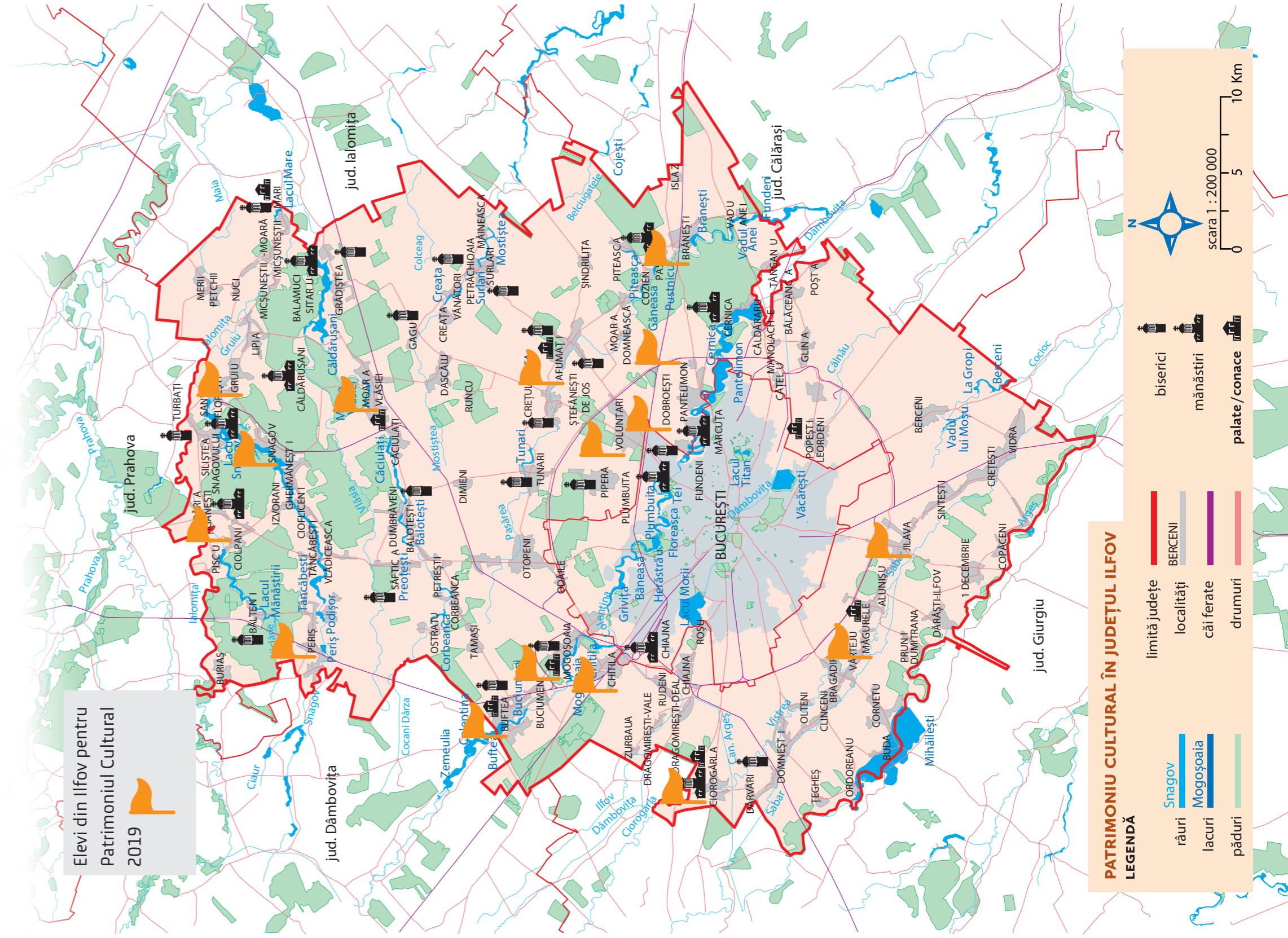
Str.Câmpului nr.39, sat Piscu, com.Ciolpani, jud.Ilfov

www.piscu.ro

Facebook: Școala de la Piscu, Patrimoniul Ilfovean

Acest material este disponibil gratuit online, în format PDF, la edupatrimoniul.piscu.ro.

Elevi din Ilfov pentru
Patrimoniul Cultural
2019

PATRIMONIUL CULTURAL ÎN JUDEȚUL ILFOV

LEGENDĂ

- limită județe
- râuri
- lacuri
- păduri
- limită județe
- localități
- căi ferate
- drumuri
- biserici
- mănăstiri
- palate / conace

scara 1 : 200 000

0 5 10 Km